

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu

Kişisel Veri Envanteri Hazırlama Eğitimi

İÇERİK

- Kanununun Amacı
- Kanununun Kapsamı
- Kanundaki Tanımlar
- Uyumluluk Süreci
- Cezalar
- Kişisel Veri Envanteri nasıl hazırlanmalı?
- Kişisel Veri Envanter Örneği
- Uygulama

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu

- **28/01/1981** yılında 108 sayılı ‘Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi’ Türkiyeninde dahil olduğu Avrupa Konseyi üye ülkeleri tarafından imzalandı.
- **17/02/2016** tarihinde Uygun Bulunma Kanunu Resmi Gazete’de yayınlanarak 108 Sayılı sözleşme iç hukukumuzda kabul görmüştür.
- KVKK **24/03/2016** tarihinde TBMM de kabul edilmiş, **07/04/2016** tarihinde Resmi Gazetede yayınlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu

- KVKK'nın amacı, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin **temel hak ve özgürlüklerini korumak** ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir.

KVKK'nın Kapsamı Nedir?

- Kanun hükümleri, **kişisel verileri işlenen gerçek kişiler** ile bu verileri tamamen veya kısmen **otomatik** olan ya da herhangi bir **veri kayıt sisteminin** parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla **işleyen gerçek ve tüzel kişiler** hakkında uygulanır.

KVKK'daki Tanımlar

Kişisel Veri nedir ?

Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi ifade eder.

- İsim – Soyisim,
- Kimlik Numarası,
- Ehliyet Numarası,
- Telefon Numarası,
- Özgeçmiş,
- Meslek Bilgisi,
- Medeni Durumu,
- Adres vb.

KVKK'daki Tanımlar

Özel Nitelikli Kişisel Veri nedir ?

- Irk, Etnik Köken, Siyasi düşünce, Felsefi İnanç
- Dernek Vakıf ya da Sendika Üyeliği
- Dini Mezhebi veya diğer inançları
- Kılık Kıyafeti, Sağlığı, Cinsel Hayatı
- Ceza Mahkumiyeti ve Tedbirler, Biyometrik ve Genetik Veriler

Veri İşleme, Veri Sorumlusu, Veri İşleyen

Veri İşleme

- Kaydedilmesi,
- Toplanması,
- Depolanması,
- Korunması,
- Değiştirilmesi,
- Açıklanması,
- Aktarılması,
- Sınıflandırılması,

Veri Sorumlusu

- Veri sorumlusu, kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişidir.

Veri İşleyen

Veri işleyen, veri sorumlusu adına verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerdir.

- Çağrı Merkezi Şirketleri
- Pazar araştırma şirketleri
- Kuryeler vb.

İrtibat Kişisi

- **İrtibat Kişisi**, Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik'te “Türkiye'de yerleşik olan tüzel kişilerin ve tüzel kişi veri sorumlusu temsilcisinin sicil kapsamındaki yükümlülükleriyle ilgili olarak, Kurul ve Kurum tarafından yapılacak iletişimlerde irtibata geçilmek üzere atanan gerçek kişi” olarak tanımlanmaktadır.

Veri Sorumlusunun Yükümlülükleri

- Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,
- Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,
- Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak,

amacıyla uygun **güvenlik düzeyini temin etmeye** yönelik **gerekli** her türlü **teknik ve idari tedbirleri** almak zorundadır.

- Aydınlatma Yükümlülüğü,
- İlgili kişilerin kişisel verileri ile ilgili başvurularını kanunun uygun gördüğü şekilde yanıtlamak.

Kişisel verilerin kendi adına başka bir gerçek veya tüzel kişi tarafından işlenmesi hâlinde, yukarıda belirtilen tedbirlerin alınması hususunda **bu kişilerle birlikte müştereken sorumludur.**

Verinin İşlenme Şartları

- Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma,
- Doğru ve gerektiğinde güncel olma,
- Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme,
- İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma,
- İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme.

Aydınlatma Yükümlülüğü

- Veri sahibini bilgilendirme,
- Veri sorumlusunun kimliği,
- Kişisel verilerin hangi amaçla işlendiği,
- İşlenen verilerin kimlere aktarılabilceği,
- Kişisel verilerin nasıl toplandığı ve hukuki sebebi,
- Veri sahibinin hakları konularında veri sahibi bilgilendirilecektir.

Açık Rıza Nedir?

- Belirli Bir Konuya İlişkin Olma,
  - Genel nitelikte olmamalı,
  - Belirli bir konu için verilmeli,
- Bilgilendirmeye Dayanma,
  - Verilerin hangi amaca dayanacağı açıkça belirtilmeli,
  - Aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilmeli,
- Özgür İradeyle Açıklanmış Olma,
  - Ön şart sunulmamalı,
  - Özgür bir irade beyanı olmalı.

Verinin İşlenmesi

Kişisel verileri işlemek için **ana kural** kişiden verilerinin toplanacağına/işleneceğine dair **açık rıza** almaktır.

Açık rıza gerektirmeyen durumlar:

- Kanunda ön görülmüş olma,
- Fiili imkansızlık,
- Sözleşmenin kurulması /ifasıyla ilgili gerekli olma,
- Veri sorumlusu için zorunlu olma,
- Veri sahibinin alenileştirmiş olması,
- Hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için zorunluluk.

VERBİS

- **VERBİS**, veri sorumlularının sicile başvuru ve sicille ilgili diğer işlemlerde kullanacakları internet üzerinden erişilebilen bilişim sistemini ifade eder.
- 50 adet çalışandan fazla çalışanı olan Kamu ya da Özel sektör kuruluşları VERBİS e kayıt olmak zorundadır.

Verileri Yok Etme, Silme veya Anonimleştirme

Kişisel verinin işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması halinde;

- Veri sahibinin talebi üzerine,
- Veri sorumlusu tarafından yapılacak.

Kişisel verilerin silinmesine, yok edilmesine veya anonim hâle getirilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenmiştir.

- Saklama ve İmha Politikaları
- Talepten itibaren 30 gün içinde
- Fiziksel Ortamdan dahil silinmesi

Verileri Aktarma

- Kural, **Veri sahibinin açık rızası olmaksızın üçüncü kişilere aktarılamamasıdır.**
- İstisnası, veri sorumlusu sıfatına sahip bir tüzel kişiliğin bünyesinde gerçekleşen veri transferleri, üçüncü kişiye yapılan transferler olarak değerlendirilemez. Örneğin, çalışanlar vb.
- Üçüncü şahıslara ve özellikle üçüncü ülkelere veri transferi sıkı koşullara bağlanmıştır.

Verileri Yurtdışına Aktarma

- Madde 9, veri sahibinin açık rızası olmaksızın verilerin yurtdışına çıkarılması yasaktır. Şayet yurtdışında yeterli koruma var ise yapılabilir.

Yurtdışında yeterli koruma yok ise;

- Türkiye'deki ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izninin bulunması kaydıyla ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına imkân verilmektedir.
- Yabancı ülkelerde yeterli koruma bulunup bulunmadığı Kurulca belirlenerek ilan edilecektir.

Kanuna Uyumluluk

- Yayım tarihinden itibaren **6 ay sonra** yükümlülükler başlıyor (yeni kaydedilen veriler için).
- Hali hazırda olanlar ise **iki yıl içinde** uyumlu hale gelmek zorunda (Geçici Madde 1: Bu Kanunun yayımı tarihinden önce işlenmiş olan kişisel veriler, yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde bu Kanun hükümlerine uygun hale getirilir.)
- Verbis kayıt süreleri
  - Özel Sektör için; 30.09.2020
  - Kamu için; 31.03.2021

Komisyon Üyeleri

- 1- Prof. Dr. Bülent MERTOĞLU - Başkan
- 2- Doç. Dr. Bahattin YALÇINKAYA - Üye
- 3- Dr. Öğr. Üyesi Rabia Eda GİRAY - Üye
- 4- Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin YÜCE - Üye
- 5- Dr. Öğr. Üyesi Zafer İÇER - Üye
- 6- Genel Sekreter Yardımcısı Hasan ŞAHİN - Üye
- 7- Hukuk Müşaviri Öğr. Gör. Av. Ramazan DEDE - Üye
- 8- Bilgi İşlem Daire Başkanı Vedat YURT - Üye
- 9- Bilgi Güvenliği Sorumlusu Öznur ÖZÇELİK - Üye

Uyumlu Olmayan Kurumlara Uygulanan Cezalar

Yükümlülük	İlgili Kanun Hükmü	Kanunda Belirtilen İdari Para Cezası Tutarı	2023 Yılı İçin Yeniden Değerleme Oranı ile Belirlenen İdari Para Cezası Tutarı (122,93%) (TRY)
Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi	18/1/a, 10	5.000 - 100.000	29.852 - 597.191
Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi	18/1/b, 12	15.000 - 1.000.000	89.571 - 5.971.989
Kurul Tarafından Verilen Kararların Yerine Getirilmemesi	18/1/c, 15	25.000 - 1.000.000	149.285 - 5.971.989
Veri Sorumluları Siciline Kayıt ve Bildirim Yükümlülüğüne Aykırı Hareket Edilmesi	18/1/ç, 16	20.000 - 1.000.000	119.428 - 5.971.989

Kişisel Veri Güvenliği

Kişisel Veri Güvenliğinin 3 ana temel ögesi ve 2 de gereklilik ögesi bulunmaktadır.

Uygulamalarda (özellikle envanter değerlerinin belirlenmesi ve risk analizlerinin yapılmasında) önemle dikkat edilmesi gereken 3 öge;

- a) gizlilik,
- b) bütünlük,
- c) erişilebilirliktir.

Kişisel Veri Güvenliği

Gizlilik

- Bilginin **sadece yetkili kişilerce** erişilebilir olmasının sağlanmasıdır. Bilgi içeriğini görüntülemek amacıyla gerçekleştirilen tüm işlemler **GİZLİLİK** kategorisi altında değerlendirilmelidir.
- Gizli bilgi o bilgiye erişmemesi gereken kişilerden gizlidir. İstenemeyen bir kişinin o bilgilere bilerek veya bilmeyerek erişmesi, kulak misafiri olması, okuması, göz ucuyla bakması, resimlemesi, görüntülemesi (açık ekranda bilgiler görüldüğü halde çekilen selfiler gibi) **GİZLİLİK** kuralının ihlali demektir.

Kişisel Veri Güvenliği

Bütünlük

- Bilginin **eksiksizlik** özelliğinin karşılanmasıdır. Bilginin yetkisiz veya istenmeden değiştirilmesi, silinmesi, ekleme ve çıkarmalar yapılması (güncellenmesi) olaylarının tümüyle kontrol altına alınmasıdır.
- Bu nedenle bilgisayar ve veri tabanları "**Log Kayıtları**" tutarlar. Daha sonra bilgide beklenen veya beklenmedik değişimler olduğunda son erişimlerin kim ya da kimler tarafından yapıldığı izlenebilir olmalıdır.
- Elbette bunun öncesinde bu türden ihlallere karşı (tedbir/güvence altına alma) politika ve prosedürler hazırlanmış ve uygulanıyor olmalıdırlar.

Kişisel Veri Güvenliği

Erişilebilirlik

- Bilginin veya bilgi varlığının ihtiyaç duyulduğunda kullanıma hazır olması durumudur. Yani programlarda, bilgisayarlarda, veri tabanlarında saklanan bilgilere **her daim ulaşılabilmesinin güvence altına alınmasıdır**.
- Bilginin erişilebilirliğinin kesilmeden **aralıksız** sağlanmasıdır. Aynı durum e-mail içinde geçerlidir. E-mail gönderimine engel teşkil eden kullanılabilirlik (erişim) problemleri de bu kapsamda ele alınabilir. Ya da o an için ihtiyaç duyulan personel bilgisi, personel olmadığında nasıl erişilebilir olacaktır.

Kişisel Veri Güvenliği

Veri Sorumlusu

- Söz konusu kişisel verilerin güvenliğinin sağlanmasından,
- Gizliliği, bütünlüğü ve erişilebilirliğinin sağlanmasından,
- Kişisel verilerin hukuka uygun olarak işlenmesinden, saklanmasından, gerektiğinde imha edilmesinden,
- Yetkisiz kişilerin eline geçmemesinden birinci derecede sorumlu (yetkili) olan gerçek ya da tüzel kişi veya kişilerdir.

Kişisel Veri Güvenliği

Veri Emanetçisi

- Veri emanetçisi veya **veri işletmeni** de denilebilir. Bu kişiler verinin sahibi değildirler. Ancak verinin hukuka uygun şekilde işlenmesini mümkün kılan kişi veya kişilerdir.
- Örneğin, firmanın personel özlük dosyaları ve personel maaş, ödeme izin (tüm personel bilgileri) gibi varlıklarına sahibi (sorumlusu) İnsan Kaynakları Sorumlusu iken varlık işleticisi (emanetçisi) bu varlıkların saklandığı yer olan veri tabanının sorumlusudur.

Kişisel Veri Envanterini Nasıl Hazırlamalıyız?

- KVKK Uyumluluk adımlarında en önemli birinci adım mutlaka kişisel veri envanterinin oluşturulmasıdır. Hatta ilk olarak hazırlanması ve periyodik olarak güncellenmesi gereken doküman bu olmalıdır.
- KVKK uyumluluk adımlarında kişisel verilerin kendisi ve saklandığı (bulunduğu) cihaz veya ekipman ile bu cihaz ve ekipmanların bulunduğu alanlar ile bu alan ve ekipmanlara erişimler önemli bir yer tutmaktadırlar.
- Değerli bilgi varlıkları olan kişisel verilerin belirlenmesi, kanunun söylediği yeterli ve gerekli teknik ve idari tedbirlerin alınabilmesi için önceliklidir.
- Kişisel verilerin işlenebilmesi ve hukuka uygun olarak korunabilmesi için öncelikle **kişisel verilerin belirlenmesi** sonrasında uygun güvenlik önlemlerinin alınması gerekir.

KVKK Kapsamında Verilerin 4 Ana Unsuru

1. Verinin kendisi /yazılı, sözlü, veri tabanı, excel gibi kayıtlar),
2. Verinin bulunduğu personel, cihaz, ekipman, nesne (çalışanlar, örnek kağıt, dosya, bilgisayar, server, sunucu),
3. Veriye erişim ve değiştirme izinleri (uzaktan erişim, yetkiler, parola ve şifreler),
4. Verinin bulunduğu nesnelerin firma içinde veya dışındaki konumları.

Kişisel Veriler Nereelerde Bulunur?

- **Bilgi varlıkları:** Firmanın arşivlerinde, dosyalarında, çalışanların akıllarında, süreçler saklanan ve işlenen tüm verilerdir;
- **Yazılımsal bilgi varlıkları:** Firma içerisinde kullanılan tüm programlar yazılımları kapsar;
- **Fiziksel bilgi varlıkları:** Bilgisayarlar, bilgisayar donanımları, kayıt cihazlar ve taşınabilir veya sabit diskler,
- **Hizmetler:** Bilgilerin işlendiği web siteleri, iletişim kaynakları;
- **İnsan:** Firmanın çalışanları bilgileri kendi hafızalarında taşırlar. Mevcut yazılı "Kurumsal Bilginin Kaynağı" insan hafızasıdır.

Kişisel Veriler Nereelerde Bulunur?

- Burada önemli olan envanterin işlevselliğini sağlayıp karmaşadan kaçınmanızdır.
- KVKK kapsamında yönetilmesi gereken noktalar veri ve verinin kullanıldığı işlendiği süreçleri belirlemek ve bu noktaları kontrol altına almaktır.
- Kişisel veri envanterinin şablonu hazırlandıktan sonra ilk olarak varlıkların gruplarına göre envanter tablosuna (genelde excel tablosu kullanılmaktadır) kayıt edilmelidir. Bunlar bilgiyi taşıyan ve saklayan ortamlardır. Örneğin, yazılım ve donanımlar.
- Kişisel veri işleme süreçleri soyut olmakla birlikte varlık envanterinde yer almalıdır.

Kişisel Veriler Envanterindeki Başlıklar

Organizasyon: Kişisel Verinin alındığı birim/bölümü ifade eder.

- **Veri Tipi:** Kişisel Verinin tipi (kimlik, aile, sağlık, iletişim vb.)
- **Veri Sahibi Kategorizasyonu:** Verinin sahibi olan kişilerin kategorisi (öğrenci, personel, ziyaretçi, kurye, firma personeli vb.)
- **İşlenen Veriler Nelerdir:** Verinin ne olduğu yani Ad-soyad, TCKN, Cep Telefonu, eposta vb.)
- **Paylaşılan Kişi/Departman:** Alınan veriler kurum içinde kimlerle paylaşılıyor? (öğrenci işleri, personel, bilgiişlem, sks, uzem vb.)

Kişisel Veriler Envanterindeki Başlıklar

Toplama / Kullanma

- **Verinin Kaynağı:** Verinin kimden alındığı/geldiği bilgisi Bu veriye nasıl eriştik? (ÖSYM, Öğrencinin kendisi, YÖKSİS vb.)
- **Veri İşleme Metodu:** özlük dosyası, excel tablosu, kayıt formu vb.
- **Veri İşleme Amacı:** Verinin ne amaçla işlendiği bilgisi, (Öğrenci Kartı basımı, eğitim-öğretim faaliyeti, burs işlemleri, kanun gereği, fiziksel güvenliğin sağlanması vb.)
- **Varsa Sürecin Çıktısı/Raporu:** Veri işlendikten sonra bir çıktı veya rapor var mı ? (Diploma, Yemek Kartı, ziyaretçi defteri vb.)

Kişisel Veriler Envanterindeki Başlıklar

Saklama

- **Saklandığı Dizin/Uygulama/Sistem:** alınan kişisel Veri hangi ortamlarda saklanıyor? (bilgisayar, bys, hastane yazılımı, excel tablosu vb.)
- **Fiziksel Saklama:** Fiziksel olarak saklandığı yer neresi (arşiv, dolap vb.)
- **Başka bölüm/birim erişim hakkı var mı?:** İşlediğiniz aldığınız kişisel veriye başka birim bölüm erişiyor mu erişmesi gerekiyor mu ? Hangi birim/bölüm?
- **Ne amaçla saklanıyor:** Saklamanızın amacı ne ? (Kanun, Müşteri memnuniyeti, fiziksel güvenlik, vb.)
- **İmha süreci var mı:** Aldığınız kişisel verileri imha ediyor musunuz ? Belli bir kurala göre ya da kanuna göre mi imha ediyorsunuz? (10 yıl, YÖK vb.)

Kişisel Veri Envanteri

Saklandığı Dizin/Uygulama/Sistem	Saklama			
	Fiziksel Olarak	Başka Departmanların erişim hakkı var mı?	Ne Amaçla Saklanıyor?	İmha Süreci Var mıdır?
SDD Yazılım Veritabanı	Yok	Döner Sermaye	Doğrulama/Yeniden sertifikika basımı v.b.	Yok
SDD Yazılım Veritabanı	Yok	Döner Sermaye	Doğrulama/Yeniden sertifikika basımı v.b.	Yok
SDD Yazılım Veritabanı	Yok	Döner Sermaye	Doğrulama/Yeniden sertifikika basımı v.b.	Yok
KBS	Taşınır fişi Dosyalanıyor Odada Dolapta tutuluyor	strateji?	Kanuni zorunluluk Zimmet yapmak zorunday	Var/Kağıt Kıyma-

Kişisel Veriler Envanterindeki Başlıklar

Dayanak (Hukuksal – Prosedürel)

- **Sözleşmesel Dayanak var mı / yok mu ?:**
- **Var ise Sözleşme İsmi:**
- **Sözleşme Maddesi:** Örneğin 5. madde
- **Yönetmelik Politika Prosedür Dayanağı:**
- **Yönetmelik Politika Prosedür İsmi:**
- **Yönetmelik Politika Prosedür Bölümü/Maddesi:**

Kişisel Veriler Envanterindeki Başlıklar

Paylaşma

- **Paylaşılan Kişi/Kurum:** ÖSYM, PTT
- **Paylaşma Amacı:** Yasal Zorunluluk
- **Hangi Veriler Paylaşıyor? :** Kimlik bilgileri, Ad-Soyad, Adres
- **Paylaşım Metodu:** KBS, MYS, OSYM sistemi
- **Paylaşılan Özel Nitelikli Kişisel Veri Var mı ? Neler ?:**
- **Özel Nitelikli Kişisel Veri Paylaşma amacı nedir ?:** özel sağlık sigortası vb.
- **Paylaşma ile ilgili Sözleşme Var mı ? (var ise Adını yazınız):**

Kişisel Veriler Envanterindeki Başlıklar

Alınan Güvenlik Tedbirleri

- **İdari Tedbirler:** Kilitli dolaplarda saklanmakta, çalışanlara gizlik sözleşmesinin imzalatılması vb.
- **Teknik Tedbirler:** Kişisel verilerin işlendiği elektronik ortamlarda güçlü parolalar kullanılmakta vb.

